

טיב הקהילה

אויף אידיש "יול ע"י קהילת שבתו נבית ד"

משיגת מיטן רבנות הרה"צ
חבר וועלט'דיגער רבנות פאר א

זקדה-פקודי
כ"ה אדר תשפ"ג

זמן הרקלית הרבנות ומצ"ש

5:12	הרה"ג
6:26	מוצ"ש
7:06	ר"ת

סוף זמן קריאת שמע והפלה

9:11	סוד"ת א	8:01	סוד"ת ב
9:45	סוד"ת ג	8:44	סוד"ת ד

לידת מסי: **כב**

טיב

המערכת

אלה פקודי המשכן

אין פורים האט מיר אייגענע געזאגט: איך וויל געבן געלט פאר זאךסן, אבער וואס זאל איך טון, אז איך האב נישט מער ווי עטליכע פרטות? האב איך אים געגעטערט: וויסן זאלסטו, אז אין די אויגען פונעם איבערשטן, איז דייין פרטות מער ווערט ווי פילע חנובערטער און אפילו טויזנטער וואס אן אנדערער וועט געבן. אסאל האבן מיר הלשות הערען וויבאלד מיר האבן נישט דעם מעגליכקייט סקיים צו זיין א געוויסע מצוה בשלימות אויז ווי מיר וואלטן באמת געזאגט, אז למשל: געבן צוזאךע אויז ווי די ברויטער ברויטער אויפשטעלן אן אינטערנאציאנאלע חסד ארגאניזאציע לפרעגן תורה אכצן שעה א טאג, און טאן אסאך אנדערע מצוות וואס מיר וואלטן געזאגט סקיים זיין ברויטער.

אנדערש פון פרשת פקודי, זאגט רש"י אויף די ווערטער "אלה פקודי": אין די פרשה זענען אויסגעגעבן געווארן אלע שקלים פון די דבה פארן משכן, פאר זילבער, פאר גאלד און פאר קופער, און עס זענען אויסגעגעבן געווארן אלע כלים פארן טאנצן ארבעט. דאס קומט אהן לערנען, אז טאמט איינע משכן איז געווען אסאך זילבער, פונדעסטוועגן איז געווען די זילבער חשיבות איך פאר די קופער, כדי א מענטש זאל נישט באמירן ביי זיך אין הארץ, וואס האב איך דען געגעבן? קופער? דאס איז דאך א ביליגע זאך און האט נישט קיין חשיבות, דעריבער רעכנט די תורה דאס קופער צוואנצן מיר די גאלד און זילבער, און צו לערנען אז "אנהוה השרפה ואחד השקטתו ובלבד ישיכון לבו לשקטתו", סיי ווער עס טאמט אסאך און סיי ווער עס טוט ווייניג, זענען חשוב אין היכל נאר עס זאל איינען האבן זיך הארץ צום אייבערשטער.

אבער פון די אנדערע זייט, כדי א מענטש זאל נישט זיך פילן זאגנדיג אז אייב סיי דער וואס טוט אסאך און סיי דער וואס טוט ווייניג זענען ביידע גלייך, אייב אויז פארוואס דארף איך מיר אנשטרענגען, וועל איך נאר טון אביסל און פון שכי' וועט זיך דאנקט אויז ווי דער וואס האט זיך אסאך אנגעשטרענגט, ווען דעם לערנט אהן רש"י אין פרשת ויקהל, "וצעש בצלאל את האור, זאגט רש"י אז וויבאלד בצלאל האט זיך איבערגעגעבן מיט די ארבעט מער ווי די אנדערע חכמים, ווערט עס אנגענוצט זיין נאמען. זענען מיר פון די ווערטער פון רש"י אז עס זייגט דא א ספעציעלע חשיבות פאר דער וואס שטרענגט זיך מער אן.

אויב אויז, וועט א מענטש פרייען, וואס זאל איך טון? פון איין זייט אז איך אז עס לוינט זיך נישט אנצושטרענגען, און פון די אנדערע זייט אז איך אז ווער עס שטרענגט זיך און איז מער חשוב נאר דער זאך איז אויז, אז למשל אז א חסידא איז א חסידא בענטש זיך אנצושטרענגען וואס עס, אבער אויב קענען מיר נישט טון מער, זאלן מיר נישט זיין טרויעריג צוליב דעם נאר מיר זאלן זיך פרייען מיט דאס וואס מיר האבן געטון און וויסן אז כלפי שמיא קען דאס ביסל וואס מיר האבן געטון, זיין גענועס פאר זייער אסאך.

(פריי טיב חסידות-ויקהל ויקהל)

טיב

הפרשה

איין מצוה גייט נישט אויפן רחשבוך פון די אנדערע

די וואכענדיגע סדרה הייבט זיך אן מיט אן אזהרה אויף שבת און ווי רש"י אויפן ארט געבט שוין צו פארשטיין אז די תורה רעדט דא עקסטער וועגן שבת ווייל ער וויל אזונו קומען לאזן הערן אז דער ביידיער פון די משכן זאל נישט גיין אויפן רחשבוך פון שבת קודש.

עס איז אזונו שוין מערערע מאל אויסגעקומען צו רעדן וועגן די נשוא אז יעדער זאל וואס עס שטייט אין די תורה הק' איז נישט בלויז א דעריינע פון די זאמלאגע געשעענישן נאר ער קומט אזונו אויסלערנען אויף א פראקטישער וועג וויאזוי מען דארף זיך פירן היינטיגע צייטן ביז צו אונזערע טעג.

און אויך דא קומט ער אזונו אויסלערנען א סטארקע און א טיפע דערהער וואס איז זייער סטארק גונג צו די היינטיגע וועלט.

ווען מען טראכט צוריק אויף יענע צייטן און מען זעט ווי אפילו ווען די תורה'ק זאגט אזונו און אז מען זאל נישט מחלל שבת זיין אפילו ווען מען וויל ביידיען די משכן אין שבת פארשטייט מען נישט אזווי סטארק ווי קומט עס אריין, אבער ווען יעדער זאל זיך מתבונן זיין אין זיין פרוואסע וועלטל פארשטייט מען עס אביסל בעסער.

עס איז אן אפטע ערשיינונג ביי מענטשן אז זיי זאלן ווערן אריינגעטון אין אן און פארגעסן פון דער גאנצער ארום וואס עס גייט פאר ארום אים. נישט אזווי פארגעסט ער פון זיינע גשמיות'דיגע צרכים, נאר אויך פון די רוחניות'דיגע זאכן וואס ער דארף מקיים זיין.

די ערשיינונג טרעפט זיך זייער סטארק ביי יונגע, אין די יונגע יארן ווען אלעס קאמט נאך, ווארפן זיי זיך אריין אין תורה אדער אין תפילה, אדער גאר אין גמילות חסדים און זיי ווערן אזוי סטארק פארטון אין דעם, אז זיי פארגעסן אז עס איז דא עפעס אויסערדעם.

אבער דאס איז נישט דער דרך התורה. א דא איך דארף צו וויסן אז ווי חשוב די זאך וואס ער טוט זאל נאר זיין קען עס נישט קומען אויפן רחשבוך פון אנדערע זאכן. עס קען נישט זיין אז איך פארשטייט און איך א סוגיא זאל ער נישט דאווענען

מען קען הערן שפועס'ן און דרושות פון פורנו ורבות שליט"א - אין א עקסטערע נופער
אידיש: 073-2951321 | לשה"ק: 073-2951320

זמנים
אויף קבלת קהל
0534-100024

ווי א איז, אדער אז א טובה פאר א צווייטן איד זאל אים פטר'ן פון א מצוה.

אסאך מאל מאכט דער מענטש צו זיך א חשבון אז זיכער וויל השי"ת מער אידן זאל טון איין זאך אנשטאט די אנדערע. דער איד איז איבערגעצויגט אז ער ווייסט וואס איד חשוב און וואס נישט, אבער עס איז א גרויזע סארט געדאנק, דער באשעפער וויל נישט אז א איד זאל מאכן די סארט חשבונות, ער וויל אז מען זאל אים דינען בפשטות, מיט א תמימות, און וויסן וואס ער האט יעצט צו טון און אז קיין זאך איין זאל נישט קומען אויפן חשבון פון אן אנדערע זאך.

און צו פארביידין אזא סארט גריז און די תורה הק' געקומען און געגעבן דער באפעל איידער מען גייט אנהייבן בויען די משכן. עס איז געווען קלאר אז כלל ישראל וועט צוגיין צו די מצוה מיט א שטארקער ברען, מען וועט טון אלעס וואס מען קען צו בויען דער משכן און עס קען נאך זיין איינער וואס וועט יעדן אזא הנה אמינא אז אזא הייליגע מצוה איז ודחה שבת און וועגן דעם זאגט די תורה אן אז ניי - ובעד זאך האט זיך זיין צייט און פלאץ פון קיין איין זאך קומט נישט אויפן חשבון פון א צווייטער זאך.

דער געדאנק טרעפט מען אויך ווען מען רעדט על דרך רמז אז יעדע מצוה איז מרמז קעגן א צווייטער אבר אין די גוף פון א מענטש. גענוי ווי מען פארשטייט א קיין איין אבר קומט נישט אויפן חשבון פון דעם אנדערן איז די זעלבע זאך דא אויך, אז קיין איין מצוה איז נישט אויפן חשבון פון די אנדערע.

מען דערציילט א מעשה אויפן בריסקער רב זצוק"ל. כידוע איז די מצה באקן ביים בריסקער רב געבראוועט געווארן מיט אן אייטערלישער התלהבות פון מיט אייטערלישע חומרות.

דער בריסקער רב האט געהאט אסאך חומרות און איינער פון זיי איז געווען אז ער האט אנגעהויבן באקן מצות זונטאג אינדערפרי נאך א גאנצער שבת ווען די אויוון איז געווען ליידיג. נאך דעם וואס מען האט אפגעקעט מיט דער אייגענטומער פון דער אויוון אז זונטאג אינדערפרי באקומט ער די אויוון האט מען אפגעמאכט אז דער בריסקער רב זאל זיין דארט זיבן אזיגער אינדערפרי, אז מען זאל קענען אנהייבן די ארבעט.

עס איז געווען זונטאג אינדערפרי. אלעס איז שוין געווען גרייט אבער דער בריסקער רב איז נישט דא. מען האט געווארט און געווארט און ערשט איין און א האלב שעה שפעטער האט ער זיך באוויזן. דער אייגענטומער האט געהאט אויף אים א טענה היתכן אז ער שפעטיגט, עס איז א געלט שאדן, אבער דער בריסקער רב האט אים בארואיגט און געזאגט אז ער וועט אים אויסצאלן די שאדן, ער דארף זיך נישט זארגן דערוענגן.

און דערביי געגעבן צו פארשטיין אז די שפעטיגונג איז געקומען וועגן דעם ווייל ליינענדיג קריאת שמע האט ער זיך צעמישט און ער האט געמוזט איבערליינען קריאת שמע און וועגן דעם האט ער זיך פארשעפט.

”און ווייל איך דארף באקן מצות זאל איך נישט ליינען קריאת שמע?” האט דער בריסקער רב געפרעגט.

אבער נישט יעדער איינער איז דער בריסקער רב און מען דארף געדענקען די נקודה. עס איז טאקע זייער חשוב אין הימל דייענע מצוות און דייענ'ן מינים און דיין הכנה צו פסח אבער עס קען נישט גיין אויפן חשבון פון אן אנדערע מצוה, ווייל יעדע מצוה האט זיך זיין חשיבות, זיין טייערקייט, און איינס איז נישט אויפן חשבון פון די צווייטע.

טיב

ההשגחה

מעשיות אויף
השגחה פרטית
1863 זמן 8 עמודים

אלטס צוריקבאקומען ביזן
1638 פאני

ווען איך האב געזען אז מיין קינד איז נישט מצליח מיסן לערנען האב איך געהאפט אז עס איז אן איבערזאגן אבער ווען עס איז נישט אריבער האב איך אנגעזויבן פרעגן ביי מומחים וואס מען קען טון.

אלע האבן מיך געזאגט אז איך האב נישט קיין אנדערע ברירה, איך מוז נעמען פאר מיין קינד א פריוואטע צולערנער. דער צולערנער וועט לערנען מיט אים די לימודים און מיט די צייט וועט ער בענוד השם קענען נאכיאגן וואס ער האט פארפעלט ביז היינט.

איך האב אנגענומען די עצה, אבער וויסענדיג אז א צולערנער קאסט געלט, ביזן איך געווען היבש פארלויזן.

פון וואו זאל איך נעמען געלט דערפאר? איך בין אזוי אויך זייער געענגט, איך האב געלוח'ט דער מאמר חז"ל אז שכל לימוד גייט נישט אריין אין כלל פון הוצאות בניו לת"ת אבער פון וואו וועל איך עס דעקן.

טאן אסאך אריינטראכטן האב איך איינגעזען אז דאס איז דער רצון השם און איך בין אריינגעטאנען איך דעם און זיך פארלאזט אויפן באשעפער אז ער וועט מיך העלפן אין דעם הינזיכט.

עס איז אריבער אפאר טעג און מיין חתונה געהאטער זון קלינגט מיך אריין און זאגט מיך אז מיט אפאר טעג צוריק האב איך אים אויסגעצאלט די שכרות געלט און אזוי ווי השי"ת האט אים מוזקן געווען וויל ער מיך אפגעבן די געלט.

ער האט אריינגעשיקט די געלט אין מיין באנק קאונטע. ווען איך האב געמאכט דעם חשבון, האב איך געזען אז עס איז פונקט די סומע וויפיל עס האט מיך געקאסט יענעם חודש צו נעמען א צולערנער.

די פארענטווערענע צו פט טיילן מצוה זיין א רביס פט עשיות פון השנה פרטית זאל שיקן צו ר' שחנה ספאלס אין 15326517922 :פקס

הספרים שינינו אתך
ויתן לך את טעם האמיתיה של
חג הפסח

טוב המצות
טוב הדממה

מה הדממה
די נפילת הבית הישענין בלתינו

ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות
הפצה ראשית לרובי הספרים כרונת'ה רבי יצחק פרידמן 03-6194114

טיב המעשיות

דערויף אז דא א באקאנטע קשיא, וואס הייסט 'אַלָהִי הַקְּדוּיִם אֲפֹסֵר צֵהָה ה' לְעֶשֶׂת - פִּשְׁתוֹת יְמִים עֲפָשָׁה לְקִלְבָּהּ'. זענען מיר געווען באפוילן געווארן צו טון ארבעט אין די זעקס טעג פון וואך? דער עיקר פון די מצוה איז דאך צו רוען אום שבת, אויב אזוי וואלט דערופט שטיין אז דער אריבערשטער האט באפוילן אז דעם זיבעטן טאג שבת קודש, זאל מען רוען? האט הר"ק רבי שלמה לייב לענטשנער זצוק"ל געקלערט (לקיים מושיע, ח"א ח' ע"ה), אז די ווערטער 'אַלָהִי הַקְּדוּיִם אֲפֹסֵר צֵהָה כ"י' גייט ארויף אויף דאס וואס עס שטייט פאר זי. אין לויט דעם איז דער פשט און פסוק ווי פאלגט: 'יִבְקַחֵל מִשָּׁה אֶת פֶּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל' - משה רבינו האט צוזאמענגעמען אלע אידן צוזאמען, 'וַיֵּאמְרוּ אֲלֵהֶם אֱלֹהֵי הַקְּדוּיִם', און ער האט געזאגט צו זיי, דאס זענען די זאכן וואס אין האב יעצט גע'פולט' דורכן פאראייניגן די הערצער פון אידישע קינדער, 'אַלָהִי צֵהָה ה' לְעֶשֶׂת אֲנָחֶם'. און די ארבעט פון שלום און אחוה, גייט אן סכוד, אין אלע זעקס טעג פון די וואך, כדי מען זאל אנקומען דורכדעם צו דעם 'פּוֹלֵם הַשְּׂבִיעִי יְהִיֶה לָכֶם קֶרֶשׁ שְׂבַת שְׁבֻתוֹ לְקַשְׂמֶם'.

אהדות ושלום בית

"יְבִקְהֵל מִשָּׁה אֶת פֶּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיֵּאמְרוּ אֲלֵהֶם: אֲלֹהֵי הַקְּדוּיִם אֲפֹסֵר צֵהָה ה' לְעֶשֶׂת אֲנָחֶם. שְׂבֻתוֹ יְהִיֶה לָכֶם קֶרֶשׁ שְׂבַת שְׁבֻתוֹ לְה' וגו'" (ח"א-ב)

עס איז געווארן אלס הארבער און ערגער, ביז עס איז געקומען איין טאג וואס אין האב שוין מער נישט געקענט פארגעמען די סידורים און די קריגעריי, און אין האב באשלאסן אז איך דארף נעמען אביסל אַפָּה.

האב איך זיך אויפגעהויבן, צוזאמענפאקט מיין רענגל און אין האב זיך ארויסגעלאזט צו די ווייטע טבריה, אויף פאר מנחת הנפש און באקומען נייע כחות, אבער בעיקר כדי זיך דורכצוטראכטן אינעם גאנצן ענין, און זען אויף וועלכן ריכטונג איך דארף גיין... צי זאל איך פארברין מאכן 'שלום בית' צווישן מיר און מיין ווייב, אדער חלילה איז מער נישטא קיין די האפענונג, און מען דארף טראכטן וויאזוי זיך צו צושיידן ח"ו.

איך בין אנגעקומען קיין טבריה, געווען א קליינע דירה פאר א קורצע צייט. אין האב אויפגפאקט מיין רענגל, און מסדר געווען מייענע חפצים. די ידיהלע איז געווען א געשמאקע, און אויך א ראיגע. פון די פונקטערע האט מען געקענט זען דעם כנרת טיך אינעם פארשייטן, מיט אייער ראיגע וואסער, וועלכע זענען איממטראו צו בארואיגן א מענטש, און אים ברענגען מנחת הנפש - אז אן וואס האט מיר דעמאלסט שטארק אויסגעפעלט.

נאכן אלעס מסדר זיין אזוי ווי עס דארף צו זיין, האב איך זיך ארויסגעלאזט דאווענען מנדחמדיט אינעם ערשטן שול פון די שטאט. ווי נאר עס האט געענדיגט דאווענען, האט מיר דער רב פון שטאט, הארגאן 'שלום עליכם', אזוי ווי זיין שטייגער איז געווען, האט מיר גע'פירט' פון די שטאט, אויפצוגעבען דעם וואס זענען אנגעקומען אין שטאט, און זען וויאזוי זיי שפירן זיך, און פארשטיין פארוואס זיי זענען דארטען אנגעקומען, און אזוי ווייטער. פאלגט ער זיי דורכדעם שטארק אויסהעלפן, מיט פארשידענע מיטלען וואס ער האט געהאט.

אויך ביי מיר - האט דער אלטער זון אויפדעקט דעריצייט - האט דער רב אנגעהויבן פארברענגען מיט מיר, מיט פרייעטייליכן שמועס, און הערטיג אז אין פארן גאטס פון ווישלעך ווען הקודש, האט ער זיך זייער געפרייט. "און וואו שטייט איר, דא איך טבריה", האט ער געפרעגט. האב איך אים דעריצייט איבער די ידיהלע וואס אין האב געדינגען פאר נישט צי סייקער, און איך גאר צוגעפאסט פאר א קורצע וואקאציע.

מיין מיילע פארבלעמען, און צו צושטייערע 'שלום בית', האב איך אים גע'פירט' פארשטייט זיך. אויך דער קלוגער רב האט נישט געגריבלט צופיל, און מיר נישט פארענט איבער דאס וואס האט מיר צוגעברענגט צו געפאלן זענען און קומען אזוי ווייט ווי טבריה. עס איז אים געווען גענוג, אז ער האט דא א סטייער גאטס פון ווישלעך. דער נאך האט מיר דער רב געפרעגט: בנצמם, פארוואס זאלסטו נישט קומען בי מיין אינדערהיים, אין ביך

נישט אנגיין ביי זיך אין הארץ דעם פייער פון כעס, אזוי ווי דאס איז באוואוסט פון תינאן וחד (מ"ה) און דער ש"ה הקדוש (שמ"ה, נ"מ מ"ה, ל"א). נאר מען זאל זיך צוזאמענעמען און פאראייניגן מיט שלום און אחוה, און ארייברענגען די מידה פון שלום אינדערהיים, כאיטש אונד בלב אחר.

דעם פאלגנדן שיינעם דערציילונג, איז מיר דעריצייט אן אייניקל פונעם באון הפמרוס רב משה קליערס זצ"ל, דער רב פון די הייליגע שטאט טבריה ת"י: "אויך איינס טאג פונעם יארצייט פון הגאון רבי משה קליערס, פלעגט ארויפקומען צום ציון און אלטער איך, וועלכער פלעגט זיך אנטרענען און קומען צו פארן פון ירושלים עיר הקודש, א סביעה וואס אין יענע צייטן איז אנגעקומען מיט גרויס שוועריקייט, ביז ער איז אנגעקומען אום קבר פונעם רבי וואס געפינט זיך אינעם אלטן בית החיים אין די הייליגע שטאט טבריה הבנוי. און איינע פון די יארן, איז צוגעגאנגען צו אים דער אינדערנאנטער אייניקל פון רבי משה זצ"ל, און אים געפרעגט פארוואס שרייבסטו ער זיך אזוי אן יעדן יאר, אינדערצייט וואס ער איז נישט קיין משפחה ממגליד פונעם רב, און אויך נישט קיין איינוואוינער פון די שטאט טבריה. דערפון האט דער אייניקל פארשטאנען אז עס מח זיין א צו פארן יעדן יאר. ווי עס וועט אויס באהאלטן איך קומט עפעס א טיפערע זאך, וואס וועט פארשפרייטן א ספעציעלן לייכטיקייט אויפן גרויסקייט פונעם זיידן. דעריבער האט ער זיך געוואנט צו צוגיין אלס גאסט, און אים פרעגן וואס עס ברענגט אים צו דאס ארט, אנטשטרענגט יארערליך, כדי די קומענדיגע דורות זאלן עס וויסן.

דער אלטער האט גערן געגעבן צו פארשטיין דעם ענין צום אייניקל, און האט אנגעהויבן דערציילן: מיש איר צוריק, ווען איך בין נאך געווען א יונגעמען, איז דער שלום בית צושטערט געווארן ביי אונז. א שווערע קריגעריי האט אויסגעבראכן, לא עלינו, צווישן מיר און מיין ווייב, און עס איז געווארן אלע שטארקער און ערגער. און אזוי ווי דער שטייגער פון א מחלוקת, איז דאס כעס און ביטערטיש איינגעגאנגען טיפער און טיפער, און די קריגערייען זענען געווארן אלס אפגערעט און פארטרערט, אלס מער און געדעכטער, און ווען קיין דערויט.

